

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa o kontrole realizácie ústnej formy internej časti maturitnej skúšky na gymnáziu a v strednej odbornej škole v školskom roku 2008/2009 v SR

Tematické inšpekcie, ktorých cieľom bolo zistiť stav realizácie ústnej formy internej časti maturitnej skúšky na gymnáziu (G) a v strednej odbornej škole (SOŠ), sa vykonali v **57** školách, z toho na **23** G (9,2 % z celkového počtu gymnázií v SR) a v **34** SOŠ (6,8 % z celkového počtu stredných odborných škôl v SR). Z kontrolovaných škôl boli **4** školy cirkevné a **4** súkromné, **11** škôl bolo s vyučovacím jazykom národností (4 s vyučovacím jazykom maďarským, 5 s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským, 1 s vyučovacím jazykom ukrajinským).

Pripravenosť školy na ústnu formu internej časti maturitnej skúšky

Predsedov školských maturitných komisií (ŠMK) a predsedov predmetových maturitných komisií (PMK) vymenovali krajské školské úrady v zákonom určenej lehote, všetci spĺňali požadované kvalifikačné predpoklady i dĺžku pedagogickej praxe. Riaditelia škôl rovnako v termíne ustanovili skúšajúcich jednotlivých PMK z radov interných pedagogických zamestnancov, ojedinele z dôvodu nedostatočného počtu vlastných skúšajúcich aj z učiteľov iných škôl. Podmienky na vymenovanie splnili. Zloženie PMK v kontrolovaných subjektoch bolo dodržané, s výnimkou školy v Trnavskom kraji, kde predsedníčka PMK bola zaradená do 2 komisií pracujúcich v rovnakom čase. Členmi PMK v 2 školách boli aj prizvaní odborníci z praxe. Zväčša v príslušných termínoch na návrh predmetových komisií schválili riaditelia škôl a následne predsedovia PMK maturitné zadania jednotlivých predmetov, témy teoretickej časti odbornej zložky a praktickej časti odbornej zložky aj s uvedením učebných pomôcok. Termín schválenia nebol dodržaný v 1 škole Košického kraja v dôsledku dodatočných úprav a prepracovania tém teoretickej časti odbornej zložky. V 2 školách Prešovského kraja dodržanie termínu schválenia maturitných zadaní nebolo potvrdené preukázateľným spôsobom. Nedostatky sa vyskytli aj v uvádzaní konkrétnych učebných pomôcok v zadaniach v 1 subjekte Bratislavského i Trnavského kraja a v 3 subjektoch Prešovského kraja. Všeobecné učebné pomôcky neuviedli pri niektorých predmetoch 2 školy v Trnavskom kraji. V Nitrianskom kraji absentovali v škole učebné pomôcky nielen v maturitných zadaniach predmetu (slovenský jazyk a literatúra), ale aj pri ústnych odpovediach žiakov. Počty zadaní a tém boli akceptované, s výnimkou školy v Žilinskom kraji, kde praktická časť odbornej zložky mala uvedených až 16 tém. Na základe návrhov predmetových komisií v SOŠ určili riaditelia vykonanie praktickej časti odbornej zložky formou praktickej realizácie a predvedenia komplexnej úlohy, obhajobou vlastného projektu a obhajobou úspešných súťažných prác. S výsledkami klasifikácie externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky boli žiaci oboznámení včas, v termíne stanovenom legislatívou. V sledovaných školách konali maturitnú skúšku 3 žiaci so sluchovým postihnutím (Trenčiansky a Žilinský kraj), ktorí si však nezvolili namiesto cudzieho jazyka iný maturitný predmet. Na základe predložených jazykových certifikátov bola uznaná náhrada maturitnej skúšky z cudzieho jazyka v Košickom kraji 1 žiačke a 2 žiakom Banskobystrického kraja.

Priebeh a organizácia ústnej formy internej časti maturitnej skúšky

Ústna forma internej časti maturitnej skúšky sa v školách realizovala podľa vopred vypracovaných harmonogramov pre jednotlivé PMK. V kontrolovaných subjektoch predpísaný čas určený na trvanie prípravy a odpovede žiakov bol rešpektovaný, povolené počty skúšaných žiakov v jednom dni dodržané. Žiaci so zdravotným znevýhodnením mali

pre vykonanie skúšky primerane upravené podmienky, ktoré skúšajúci v plnom rozsahu akceptovali. Klasifikácia a hodnotenie maturitnej skúšky v náhodne vybraných PMK boli objektívne, v zmysle platných predpisov, s výnimkou 1 školy Trnavského kraja. V teoretickej časti odbornej zložky nehodnotila komisia každú úlohu v maturitnej téme samostatne, pretože úlohy nemali vopred vypracovanú a stanovenú váhu vzhľadom na celkové hodnotenie. V niektorých školách, kde sa hodnotenie ústnej internej časti maturitnej skúšky výrazne odlišovalo od dosiahnutých výsledkov žiaka počas štúdia, komisie pri stanovení výslednej známky zohľadňovali aj predchádzajúci prospech žiakov. Predsedovia ŠMK i PMK si plnili zákonom stanovené povinnosti prevažne bez závažnejších nedostatkov. Ich činnosť bola zväčša efektívna a profesionálna. V Banskobystrickom a v Trenčianskom kraji 2 neprítomných predsedov ŠMK zastupovali riaditelia škôl. Na viacerých školách Trnavského kraja vykonávali predsedovia ŠMK súčasne aj funkciu predsedov PMK. Nedostatky boli zistené v škole, v ktorej predsedníčka ŠMK bola zároveň predsedníčkou 2 PMK teoretickej časti odborných predmetov, ktoré pracovali súbežne. Dve neúplné komisie teoretickej časti odbornej zložky nezabezpečili objektívnosť hodnotenia.

Záver

V kontrolovaných subjektoch príprava, priebeh a organizácia ústnej formy internej časti maturitnej skúšky boli prevažne bez vážnejších nedostatkov a podstatných rozdielov medzi jednotlivými typmi škôl. Podmienky a termíny na vymenovanie predsedov školských maturitných komisií, predsedov predmetových maturitných komisií a skúšajúcich boli splnené. Stanovené zloženie PMK neakceptovali v jednej škole, kde dve komisie skúšajúce teoretickú časť odbornej zložky pracovali súbežne v neúplnom počte. Maturitné zadania jednotlivých predmetov a témy teoretickej časti odbornej zložky schválili riaditelia ôsmich škôl bez uvedenia učebných pomôcok, v jednom subjekte nesúhlasil počet tém určený pre praktickú časť odbornej zložky. Počas konania maturitnej skúšky v sledovaných PMK čas na jej trvanie dodržali, dodržali i predpísaný počet skúšaných žiakov, rešpektovali úpravy pre jednotlivé druhy postihnutia žiakov so zdravotným znevýhodnením. Hodnotenie a klasifikácia v náhodne vybraných PMK sa realizovali v súlade s legislatívou okrem jednej školy. V teoretickej časti odbornej zložky chýbali vypracované kritériá na určenie váh jednotlivých úloh vzhľadom na celkové hodnotenie. Predsedovia školských i predmetových maturitných komisií, s výnimkou jednej školy, si plnili určené povinnosti kvalifikovane a zodpovedne.

Odporúčania a podnety

MŠ SR

- Úpravou vyhlášky o ukončovaní štúdia zabezpečiť pri skúšaní rovnosť podmienok – pri skúšaní viac ako 12 žiakov v jednom dni umožniť zrebovať aj zadania, ktoré v danom dni už vyžrebované boli.

KŠÚ

- Menovať do funkcie predsedu školskej maturitnej komisie a predsedu predmetovej maturitnej komisie pedagogických zamestnancov, ktorí majú oprávnenie vykonávať tieto funkcie.